

de Jongste zijn belofte ingelost om de schriftelijke nalatenschap van Beversluis uit te geven. Dit boek draagt eveneens de titel *Klacht en jubel* (ontleend aan een gedichtenbundel van Beversluis) en wordt door 'samensteller' en uitgever als deel II aangemerkt, wat m.i. alleen geoorloofd zou zijn als men De Jongste als auteur ervan zou kunnen beschouwen, wat nu eenmaal niet zo is.

De Jongste heeft zich ertoe beperkt in deze uitgave een kort 'Woord vooraf' van zijn hand af te drukken (5-8), verder bevat het boek teksten van Beversluis. Opgenomen zijn: I. Preken, in totaal 19, waarvan tien niet eerder gepubliceerd, II. Gedichten, op vier na reeds alle afgedrukt in de bundel *Klacht en jubel*, III. Brieven, in totaal 13, gericht aan ds. D. Janse, ouderlingen A. Benders en H. Bouwman, en ds. G.H. Kersten, IV. Referaten (een feestrede bij de troonsbestijging van Wilhelmina, een schoolrede en een lezing). Ik herhaal, wat ik bij het verschijnen van de genoemde biografie opmerkte: we kunnen het niet genoeg waarderen, dat De Jongste leven en werk van iemand als N.H. Beversluis voor ons toegankelijk maakt. Ook in *DNK* mag daarop de aandacht gevestigd worden. Men zou zich kunnen afvragen of met Beversluis de grens die aan ons werkterrein is gesteld, niet wordt overschreden. Uit deze verzamelde geschriften blijkt echter wel, hoe weinig twintigste-eeuws Beversluis was. Zijn stijl is — typisch voor de kringen waarin hij leefde — zo archaisch dat men hem nog gemakkelijk een negentiende-eeuwer kan noemen. Eigenlijk was hij een man van het achttiende-eeuwse piëtisme. Daarom vind ik het jammer dat Beversluis' teksten met uitzondering van de gedichten in de spelling en zelfs hier en daar ook in taalgebruik (men vergelijk de teksten met de enkele in dit boek afgebeelde pagina's van het origineel) zijn gemoderniseerd. Voor lezers die toch ook wel vertrouwd zullen zijn met in gotische letter gedrukte stichtelijke werken uit vroeger eeuw, was die aanpassing zeker niet nodig geweest. In wetenschappelijk opzicht is dit procédé in ieder geval te betreuren. Ook verdient het aanbeveling om bij een heruitgave of een eerste uitgave van handschriften de noodzakelijke gegevens over het origineel op te nemen.

A. de Groot

(E.J. Panman), *Anloo, de kerk*. Uitg. Archiefbeheer Hervormde Gemeente Anloo. 1984. 53 blz. Ill. en 3 bijgevoegde tekeningen f 15,— (verkrijgbaar bij de boekhandels Iwema, Assen en Wolters, Zuidlaren, en de Herv. Kerk te Anloo. De baten komen ten goede aan het Anloër orgelfonds).

De archiefbeheerder van Anloos hervormde gemeente biedt in dit boekje in de vorm van beknopte aantekeningen aan wat hem over de geschiedenis van zijn kerk bekend is, als een poging 'de tot nu toe ontdekte, min of meer betrouwbare feiten vast te leggen' zoals hij schrijft, enthousiast, maar ook wel voorbarig. 'Sinds maart 1982 (start archiefbeheer Anloo) is een grote hoeveelheid feitenmateriaal aan het licht gekomen', heet het waar hij bedoelde te zeggen dat *hij* nu 2½ jaar bezig is met onderzoek en studie. Al dat feitenmateriaal wordt samengeperst in een vijftig bladzijden (tweekolomsdruk), onbenullige en belangwekkende zaken achter elkaar. En waarom? 'Uitstel van publicatie kan tot afstel leiden' en 'het is voor mij als schrijver,